

یک کد به وس

کلیدواژه‌ها: کد ملی، رقم کنترل

زهرة پندی

کد ملی شماره‌ای است ۱۰ رقمی که به‌طور منحصربه‌فرد برای همه ایرانیان صادر شده می‌شود. آیا می‌دانید اطلاعات زیادی در همین کد ده رقمی نهفته است؟ سه رقم سمت چپ این کد محل صدور شناس‌نامه را مشخص می‌کند. مثلاً همه آن‌هایی که سه رقم سمت چپ شماره شناس‌نامه‌شان ۱۲۳ است، شناس‌نامه‌شان در نطنز و همه آن‌هایی که سه رقم سمت چپ شماره شناس‌نامه‌شان ۱۲۴ است، شناس‌نامه‌شان در نایین صادر شده است!

شش رقم بعدی برای هر فرد تعیین می‌شود! یعنی اداره ثبت احوال هر شهرستان، یک کد به هر نفر اختصاص می‌دهد. بنابراین این نه رقم به‌تنهایی به‌صورت منحصربه‌فرد برای هر یک از ایرانیان تعیین می‌شود و در یک شبکه بزرگ به وسعت کشورمان، هر فرد با یک شماره مشخص می‌شود. برای همین است که گاهی وقتی به یک بانک داده مراجعه می‌کنیم، با دادن کد ملی دیگر نیازی به وارد کردن نام، نام خانوادگی و... نیست! مثلاً در سرشماری امسال با دادن کد ملی هر کدام از شما دانش‌آموزان به مأمور سرشماری، غیر از این اطلاعات اولیه، اطلاعات مربوط به دوره و پایه تحصیلی‌تان هم به کمک بانک داده‌های آموزش و پرورش در اختیار مرکز آمار ایران قرار می‌گیرد!

خوب است شما هم کد ملی‌تان را
به‌خاطر بسپارید
یا در دسترس داشته باشید!

کد محل صدور شناس‌نامه		
۰۰۶	۹۱۷۷۹۷	۱
کد فردی		رقم کنترل

اعتایران

اما برویم سراغ رقم آخر کد ملی! رقم کنترل! گاهی ممکن است در نوشتن کد ملی یک رقم اشتباه شده باشد! با بررسی کردن کد کنترل که با استفاده از همان نه رقم سمت چپ ساخته می‌شود، می‌توان تا حد زیادی از درست بودن یا نبودن کد ملی مطمئن شد. کد کنترل به ترتیب زیر ساخته می‌شود:

۱. جای رقم‌ها از چپ به راست شماره‌گذاری می‌شود:

موقعیت رقم‌ها									
۹ رقم دیگر									رقم کنترل
۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱

۲. هر یک از ۹ رقم در شماره موقعیت آن ضرب می‌شود (کد ملی: ۰۰۶-۹۱۷۷۹۷-۱):

ضرب هر رقم در شماره موقعیت آن																		
۰	× ۱۰	۰	× ۹	۶	× ۸	۹	× ۷	۱	× ۶	۷	× ۵	۷	× ۴	۹	× ۳	۷	× ۲	?

۳. حاصل ضرب‌ها را با هم جمع کنند:

$$۰ + ۰ + ۴۸ + ۶۳ + ۶ + ۳۵ + ۲۸ + ۲۷ + ۱۴ = ۲۲۱$$

۴. مجموع به دست آمده را بر ۱۱ تقسیم می‌کنند:

$$\begin{array}{r} ۲۲۱ \overline{) ۲۲۱} \\ \underline{۲۲} \\ ۰ \\ \underline{۰} \\ ۰ \\ \underline{۰} \\ ۰ \end{array}$$

۵. اگر باقی‌مانده صفر یا یک بود، به جای رقم کنترل قرار می‌گیرد. اما اگر باقی‌مانده دو یا بیشتر از دو بود، رقم کنترل برابر می‌شود با ۱۱ منهای باقی‌مانده! (در این مثال رقم ۱ به جای رقم کنترل قرار می‌گیرد) حالا شما هم یک ماشین حساب بردارید و با استفاده از کد کنترل حساب کنید کدام یک از کدهای زیر نادرست وارد شده‌اند:

۰۲۰۰۰۰۵۵۷۱

۰۲۰۱۲۹۹۴۷۰

۱۵۳۲۴۱۸۵۰۷